

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

24 juni 2025

Kenmerk

Z/25/082982 / D/25/181767

Portefeuillehouder

Bernadette Schomaker

Portefeuille

Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting, inclusief implementatie Omgevingswet

Opsteller

Chaudron, Ton

Onderwerp

Raadsinformatiebrief over de jaarlijkse overzichtslijst BOPA aanvragen over 2024 met betrekking tot bindend adviesrecht en participatieplicht.

Kernboodschap

Uw raad heeft vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 enkele besluiten genomen over de toepassing van het bindend adviesrecht, en het opleggen van een participatieplicht aan initiatiefnemers. Deze besluiten zijn van toepassing op voor aanvragen omgevingsvergunning, waaraan met toepassing van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) wordt meegewerkt. Met deze raadsinformatiebrief wordt u in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de eerste overzicht met BOPA's die in 2024 zijn behandeld.

Toelichting

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De gemeenteraad kan zichzelf met een raadsbesluit als adviseur aanwijzen voor omgevingsvergunningen waarmee wordt afgeweken van de regels in het omgevingsplan, de zogenaamde aanvragen omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA). De raad heeft dan een bindend adviesrecht. U heeft in uw besluit van 28 september 2023 gevallen aangewezen waar uw raad bindend adviesrecht heeft (D/23/110842). In de kern komt uw besluit erop neer dat aanvragen om advies aan u worden voorgelegd als deze aanvragen niet passen in de Omgevingsvisie of andere door u vastgestelde beleidskaders.

Veranderde rol raad in Omgevingswet

Met de komst van de Omgevingswet heeft u een andere rol gekregen bij de beoordeling van aanvragen omgevingsvergunning, die afwijken van de regels. De Omgevingswet bepaalt nu dat er **alleen** advies nodig is voor die aanvragen waarover uw raad advies wil geven (zie uw eerdergenoemd besluit uit 2023). Dus alleen bij uitzondering naar de raad.

De voorganger van de Omgevingswet, te weten de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), ging uit van een ander principe, namelijk dat **alle** aanvragen die afwijken van de regels, in principe langs uw raad moesten voor een verklaring van geen bedenkingen, tenzij u gevallen had aangewezen waarvoor dat niet nodig was. Dus alleen bij uitzondering niet langs de raad.

Deze verandering past binnen één van de uitgangspunten van de Omgevingswet: het streven naar een snellere besluitvorming. Om te voorkomen dat de raad overstelpd wordt met een hoeveelheid aan adviesaanvragen en procedures extra tijd en geld gaan kosten voor de aanvrager heeft de wetgever de eerste stap gezet door niet alles, maar alleen die gevallen die door de raad zijn aangewezen onder het adviesrecht te brengen.

Waar voor de Omgevingswet in de Wabo werd gesproken over een “verklaring van geen bedenking” wordt nu gesproken over het adviesrecht, dat overigens ook een “bindend” karakter heeft. Dat was ook het geval bij de verklaring van geen bedenking. Bij een niet verkrijgen van de verklaring of een negatief advies kan geen vergunning worden verleend.

Overzichtslijst BOPA's

Bindend adviesrecht

Bij de behandeling van het raadsvoorstel in 2023 is toegezegd u jaarlijks middels een overzicht inzicht te geven in – in het voorafgaande jaar - verleende BOPA's, die niet voor advies aan u zijn voorgelegd. Bijvoorbeeld omdat de aanvragen niet onder de reikwijdte van uw raadsbesluit vallen c.q. voldoen aan de gestelde criteria.

Zoals u uit de lijst (D/25/186407) kunt opmaken zijn er vorig jaar 5 BOPA gevallen geweest, die niet aan uw raad om advies zijn voorgelegd, omdat deze aanvragen binnen de uitzonderingssituaties vallen. U ziet dan 4 zogenaamde “kruimelgevallen” en 1 aanvraag die past in de Omgevingsvisie of andere door u vastgestelde beleidskaders.

Ter toelichting: Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet kon voor een aantal aangewezen zogenoemde kruimelgevallen een omgevingsvergunning worden verleend om af te wijken van het bestemmingsplan met de reguliere procedure van 8 weken. Denk hierbij onder meer aan de aan- en uitbouwen bij woningen, kleine bouwwerken in de openbare ruimte voor de infrastructuur en nutsvoorzieningen, dak-opbouwen en dakkapellen, functiewijzigingen en tijdelijk ander gebruik van bouwwerken. Onder de Omgevingswet geldt voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een BOPA standaard de reguliere procedure. Een kruimelgevallenregeling is onder de Omgevingswet daarom niet meer nodig. Om te borgen dat voor de voormalige kruimelgevallen de procedure niet verzwaaard wordt doordat het adviesrecht op deze gevallen van toepassing is, heeft u deze in het hierboven genoemde raadsbesluit uitgezonderd van het adviesrecht van uw raad.

Participatieplicht

Wij hebben voor u de lijst uitgebreid met informatie over BOPA's waarvoor verplichte participatie vereist is. Op 28 september 2023 (D/23/110844) heeft u namelijk de gevallen aangewezen, waarin participatie verplicht is gesteld. Participatie is ook één van de belangrijke uitgangspunten van de Omgevingswet en legt bij aanvragers van omgevingsvergunningen de verantwoordelijkheid neer voor om bij het indienen van de aanvraag aan te tonen of participatie is uitgevoerd. De door de Omgevingswet aan u geboden mogelijkheid om de aanvrager te verplichten om participatie uit te voeren bij BOPA's heeft u vastgelegd in genoemd raadsbesluit, waarbij ook een beleidsregel is vastgesteld waarin is vermeld wat in een eindverslag van de participatie bij de indiening van de aanvraag door de initiatiefnemer moet worden aangetoond. Omdat dit voor aanvragers een nieuw gegeven is waarmee rekening moet worden gehouden hebben wij ook op de gemeentelijke website een handreiking participatie voor initiatiefnemers aangeboden.

Voor wat betreft de verplichte participatie ziet u in feite eenzelfde verdeling. Voor alle doorlopen BOPA's was een plicht niet aan de orde omdat de aanvragen onder de uitzondering vallen van een zogenaamde “kruimelgeval”.

Totalen behandelde aanvragen 2024

Voor de duidelijkheid willen wij u ook nog melden dat in 2024 er 96 aanvragen omgevingsvergunning zijn ontvangen, waarvan er 79 zijn verleend, 2 zijn geweigerd, 7 aanvragen zijn buiten behandeling gesteld vanwege het ontbreken van voldoende stukken en 8 aanvragen bleken vergunningsvrij te zijn.

Financiën

n.v.t.

Vervolg

Het raadsbesluit inzake het adviesrecht was één van besluiten noodzakelijk voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Wij zien in het kader van de evaluatie geen reden om een voorstel tot aanpassing van het adviesrecht voor te bereiden. Een ander besluit betrof de mogelijkheid om de bevoegdheid tot wijziging van een Omgevingsplan te delegeren aan het college. Na het zomerreces zullen wij u een voorstel voorleggen om het delegatiebesluit op enkele punten aan te passen.

Bijlagen

- D/25/186407 - Overzichtslijst BOPA's 2024 Oudewater.
- D/23/110842 - Raadsbesluit inzake aanwijzen gevallen van bindend adviesrecht
- D/23/110844 - Raadsbesluit inzake aanwijzen participatieplicht